

ОБОБЩЕНА СПРАВКА

**по чл. 29, ал. 1 от Наредбата за условията и реда
за извършване на екологична оценка на планове
и програми**

за

СЪОТВЕТСТВИЕТО

на

**оперативна програма
„Околна среда 2014 – 2020 г.”**

**с разработената
екологична оценка**

В изпълнение на изискването на чл. 29, ал. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО) и във връзка със Становище по екологична оценка (ЕО) № 15-9/12.12.2014 г. на министъра на околната среда и водите, с което съгласува оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, е изготвена обобщена справка, включваща анализ на:

- съответствието на ОПОС 2014 – 2020 г. с основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите, с условията, мерките и ограниченията, включени в становището по ЕО;
- съответствието на ОПОС 2014 – 2020 г. с обосноваването в становището по ЕО алтернатива по чл. 26, ал. 2, т. 1 от Наредба за ЕО за постигане целите на плана или програмата;
- степента, в която мерките по чл. 26, ал. 2, т. 2 и 3 от Наредба за ЕО са предвидени в програмата.

1. Съответствие на ОПОС 2014 – 2020 г. с основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите, с условията, мерките и ограниченията, включени в становището по ЕО.

ОПОС 2014 – 2020 г. съответства на основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите, с условията, мерките и ограниченията в Становището по ЕО. Програмата е разработена успоредно с процеса на извършване на екологична оценка на програмата, съответно е постигнато интегриране на екологичните съображения в проекта на програмата. Конкретният начин на съобразяване и отразяване на постъпилите становища, бележки и препоръки по време на консултациите по екологична оценка и проекта на програмата се вижда от изготвената към доклада за екологична оценка справка за резултатите от проведените консултации по екологична оценка.

Съгласно доклада за ЕО на ОПОС 2014 – 2020 г. цялостното въздействие от изпълнението на програмата се очаква да бъде комплексно положително по отношение на околната среда и човешкото здраве на национално ниво. В съответствие с направените в доклада за екологична оценка анализи, изводи и заключения за очакваните въздействия върху околната среда и човешкото здраве, при прилагането на ОПОС 2014-2020 г. се очаква:

- интегриране на аспектите, свързани с изменението на климата чрез ограничаване на емисиите на парникови газове и увеличаване на способността на средата за адаптиране към изменящия се климат;
- намаляване на нивата на ФПЧ_{10} и NO_x в градска среда и косвено намаляване емитирането на вредни газове при третирането на утайки и отпадъци, свързано също подобряване на качеството на атмосферния въздух (КАВ);
- положителен ефект върху състоянието на водите – повърхностни и подземни водни тела, както и водите, предназначени за питейно-битови цели;

- подобряване състоянието на почвите като косвен ефект от подобряване на управлението на водите и отпадъците, предотвратяване на риска от наводнения и свлачища и подобряване на КАВ в градската среда;
- запазване и възстановяване на елементи на естествените ландшафти, подобряване на структурата и функционирането на природните ландшафти, предотвратяване на риска от увреждане и унищожаване на ландшафти чрез дейностите за превенция и управление на риска от наводнения и свлачища;
- положително дълготрайно въздействие върху биоразнообразието, не само чрез дейностите и целите по приоритетна ос 3, които пряко ще доведат до подобряване на природозащитния статус на видове и местообитания, цели за опазване в защитените зони в мрежата Натура 2000;
- по-ефективно опазване на културните ценности, чрез прилагане на законодателството за опазване на околната среда и подобряване на качеството ѝ;
- устойчиво управление на потока битови, в т.ч. биоразградими отпадъци, съгласно йерархията за управление на отпадъците;
- намаляване на шумовите нива в градовете;
- подобряване състоянието на материалните активи, свързани с опазване на околната среда, както и опазване на материалните активи чрез дейностите, свързани с превенция и управление на риска от наводнения и свлачища, предвидени в приоритетна ос 4 на IV-ти вариант на програмата;
- положително кумулативно въздействие по отношение на човешкото здраве, качеството на живот и благополучието на хората, свързано с подобряване на пречистването на питейни води, подобряване състоянието на водните тела, в които се заустват отпадъчни води, ограничен риск от вредни въздействия на отпадъците, подобро качество на атмосферния въздух, ограничаване на нивата на шума, в т.ч. и косвени положителни ефекти от подобро състояние на ландшафта, почвите, природната среда, превенцията и управлението на риска от наводнения и свлачища;
- незначителни отрицателни въздействия, които се очакват основно в периода на строителство на съответните съоръжения, като същите са с локален обхват и обратими;
- реализацията на програмата не предполага значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве;
- не се очакват отрицателни, а единствено положителни кумулативни въздействия по отношение на околната среда и човешкото здраве.

Постигането на заложените цели по програмата до 2020 г. ще се реализира при условие на стриктно изпълнение на предложените в Становището по ЕО мерки и условия, които ще бъдат съобразени като изисквания в насоките за кандидатстване/указания към бенефициентите на програмата.

На основание чл. 21 от Наредба за ЕО, при получени повече от две мотивирани негативни становища по доклада за ЕО в рамките на обществените консултации се провежда

обществено обсъждане. Такива негативни мотивирани становища не бяха получени, поради което и не е проведено обществено обсъждане.

На основание чл. 87, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), изпълнителят на доклада по ЕО на ОПОС 2014 – 2020 г. е отразил в доклада част от получените бележки в рамките на консултациите. За неотразените в доклада бележки, изпълнителят е представил аргументите на експертите, изготвили доклада в справка за проведените консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им (Приложение № 1 към доклада за ЕО).

2. Съответствието на ОПОС 2014 – 2020 г. с обоснованата в становището по ЕО алтернатива по чл. 26, ал. 2, т. 1 от Наредба за ЕО за постигане целите на плана или програмата.

В доклада за ЕО са идентифицирани четири варианта на ОПОС 2014 – 2020 г., като е разгледана и „нулева“ алтернатива:

- „Нулева“ алтернатива: Продължение на настоящите процеси и тенденции на развитието на околната среда без прилагането на програмата. От направените прогнози се вижда, че алтернативата е неприемлива, както от екологична гледна точка, така и от икономическа и социална, тъй като отказът от изпълнението на ОПОС 2014 – 2020 г. ще доведе до пропуснати ползи, повечето от които имат пряко положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве;
- Вариант I – версия на ОПОС 2014 - 2020 г. от март, 2013 г.;
- Вариант II - версия на ОПОС 2014 - 2020 г. от септември, 2013 г.;
- Вариант III – версия на ОПОС 2014 - 2020 г. от април, 2014 г. (финализиран през м. юни, 2014 г.) – на етапът на изготвен трети вариант са проведени консултации по доклада за екологична оценка с обществеността, заинтересуваните органи и трети страни;
- Вариант IV – версия на ОПОС 2014-2020 г. от ноември, 2014 г., представляващ вариант III, допълнен въз основа на коментари на Европейската комисия.

В доклада за ЕО подробно са описани анализите и оценката на въздействието върху околната среда и човешкото здраве на предвижданията и на четирите варианта, като в т. VIII са представени мотивите за предпочетения вариант от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве.

В резултат на извършената екологична оценка на ОПОС 2014 - 2020 г., въз основа на резултатите от анализа и оценката на потенциалните въздействия на предвидените приоритетни оси и свързаните с тях дейности, заключението на екипа независими експерти е, че последният **Вариант IV на ОПОС 2014 - 2020 г. в най-пълна степен допринася за постигане на целите по опазване на околната среда на национално ниво, като най-ясно**

приоритизира и конкретизира допустимите за финансиране дейности, което създава условия за сигурност на инвестициите от една страна, а от друга - съобразяване с препоръките на ЕК в процеса на изготвяне на ОПОС 2014 - 2020 г.

Проектът на ОПОС 2014 – 2020 г. е внесен в Европейската комисия за одобрение във варианта, предпочетен в доклада по ЕО, а именно – вариант 4 от м. ноември 2014 г., което съответства и на мотив 7 от Становище по ЕО № 15-9/12.12.2014 г. на министъра на околната среда и водите.

3. Степента, в която мерките от Становището по ЕО са предвидени в ОПОС 2014 – 2020 г.

В проекта на ОПОС са отразени мерките от Становището по ЕО, **част I, буква „А“ Мерки за отразяване в окончателния вариант на ОПОС 2014-2020 г.**, а именно:

1. По допустимите дейности за мониторинг на качеството на водите към приоритетна ос 1 да не се допуска каптирането на подземни води за водовземане, а единствено за осигуряване на възможност за измерване на водните количества и вземане на представителни водни проби.

Текстовете в ОПОС 2014 – 2020 г., отнасящи се до каптирането за целите на мониторинга, са заличени и мярката е отразена.

2. Допустими дейности по ПО 3 за *възстановяване на стари меандри и речни корита* (мярка 109 от Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000) и ПО 4 за *възстановяване на заливни зони и подобряване на задържането на водите* следва да са основани на адекватно планиране, при предвиждане на всички рискове за околната среда.

Мярката е отразена в процеса на програмиране. Мерки 109 и 71 са определени в процеса на изготвяне на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000 (НПРД), като те ще имат директен или индиректен принос за опазване/възстановяване на местообитания и видове от мрежата Натура 2000. Те са идентифицирани от заинтересованите страни по време на срещи на работни групи, национални и регионални срещи и други форми на комуникация в процеса на изготвяне на документа. НПРД за Натура 2000 е одобрена от министъра на околната среда и водите и изпратена на ЕК през 2014 г.

На етап „Изпълнение“ на ОПОС 2014 – 2020 г. планирането на конкретните мерки ще се осъществява при подготовката на покани/насоки за кандидатстване по приоритетна ос 3 и приоритетна ос 4. С цел адекватно определяне и планиране на конкретните мерки, УО на ОПОС ще осигури участие на заинтересованите страни в процеса на подготовка на поканите/насоките чрез включване на компетентните държавни структури при изготвянето им, както и чрез предварителното им публикуване на интернет страницата на ОПОС. Предвиждането на рисковете за околната среда ще се осъществява както на етап планиране на поканата/насоките по конкретните процедури, така и на етап изпълнение на дейностите чрез

издаване на становища от компетентния орган за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и съгласно Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Мерките от Становището по ЕО, част I, буква „Б“ Мерки за изпълнение при прилагането на ОПОС 2014-2020 г., ще бъдат изпълнявани в периода на прилагане на програмата, както следва:

№	Описание на мярката	Начин на изпълнение
1.	Инвестиционни предложения, планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на <i>Закона за опазване на околната среда</i>) и оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на <i>Закона за биологичното разнообразие</i>) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след решение/становище за одобряване/съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията и мерките в съответния административен акт.	Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.
2.	Да се разработят и прилагат екологични критерии за допустимост и приоритетност при избора на проекти за финансиране.	Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.
3.	Да се осигури изпълнението на дейности по <i>Националния план за действие за насърчаване на зелените обществени поръчки за периода 2012-2014 г.</i> , приложими за съответния проект (напр. използване на рециклирана хартия и електронни носители за документацията по проектите).	Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.
4.	Приоритетно да се финансират проекти, предвиждащи мерки за енергийна и ресурсна ефективност.	Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.
5.	При проучванията, одобряването и разрешаването на инвестиционните предложения, имащи отношение към водите, да бъдат съобразявани и спазвани и: <ul style="list-style-type: none"> • изискванията на чл. 156е, ал.1 и ал.2 от Закона за водите; • съответните Планове за управление на 	Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.

	<p>речните басейни;</p> <ul style="list-style-type: none"> режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление; режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от ЗБР и утвърдени планове за управлението им; режимите на зоните за защита на водите, определени по чл. 119а от Закона за водите; изискванията за здравна защита на селищната среда; съществуващите обекти, подлежащи на здравна защита. 	
6.	<p>Проектите за развитие на зелена инфраструктура да се придружават от съответните анализи и прогнози на рисковете за околната среда и здравето на хората, и да са изготвени в съответствие с Предварителната оценка на риска от наводнения и Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016 - 2021 г.</p>	<p>Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.</p>
7.	<p>Да се финансират проекти, ако са изпълнени изискванията по отношение на:</p> <ul style="list-style-type: none"> водовземането от източниците за водоснабдяване с води за питейно-битови цели (питейно-битово водоснабдяване); определяне на санитарно-охранителни зони около водоизточниците; заустването на отпадъчни води. 	<p>Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.</p>
8.	<p>При реализиране на проекти по приоритетни оси 1 и 2 да се предвиждат подходящи мерки за ограничаване на шума (организационни, градостроителни, строително – акустични), в етапи: проектиране, строителство и експлоатация.</p>	<p>Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.</p>
9.	<p>Ограничаване на почвеното запечатване извън урбанизираните територии при определяне на площадки за реализиране на проектите по приоритетни оси 1 и 2.</p>	<p>Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.</p>
10.	<p>Рекултивация на нарушени терени, засегнати при строителството на обекти приоритетни оси 1 и 2.</p>	<p>Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.</p>
11.	<p>При реализиране на дейностите по управление на отпадъците, свързани с изграждане на инсталации и съоръжения за отпадъци да се</p>	<p>Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.</p>

	осъществява ефективен контрол за прилагането на мерки за ограничаване и предотвратяване на емисии на замърсители в околната среда.	
12.	За фазата на строителство на проектите да се прилагат мерки за ограничаване на запрашаването, шума, за законосъобразно управление на строителните отпадъци.	Мярката ще бъде съобразена при подготовката на покани/насоки за кандидатстване.

Що се отнася до изпълнението на мерките за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на ОПОС 2014 – 2020 г. от т. II на Становището по ЕО № 15-9/12.12.2014 г., Управляващият орган ще изготвя доклади по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда на всеки три години от изпълнението на програмата, които ще съдържат информация за начина на изпълнение на мерките по т. I от Становището по ЕО и анализи на данните по мерките и индикаторите, определени в т. II., 2 от Становището по ЕО. При констатирани неблагоприятни последици върху околната среда и/или човешкото здраве ще бъдат предложени и предприети своевременни мерки за възможното им отстраняване.